

LÕÕMAV VAOSHOITUS: hispaania kiring on külm ja hävitav, inimliku so

Carmen sureb ristilöödu p

Teadlik publik tuli kohale, päevalilled käes – Riina Aireenne tegi

esietendus

CARMEN

Dirigent: *Paul Mägi*

Lavastaja: *Albert-Andrè Lheureux (Belgia)*

Peaosades: *Riina Aireenne ja Jurijs Aladins (Läti)*

Esietendus Rahvusooperis

24. aprillil

HEILI VAUS

Don Josèd tabab Carmeni visatud päevalilleõis otse südamesse. "Carmeni" esietenduse publikut tabasid südamesse nimiosatäitja Riina Aireenne ning vaatuste vahel pinget kruvinud flamencotantsijad, kes teenisid saalilt ka ainsad braavod. Vapustavalt andsid nad edasi hispaaniaalikkude karakterit. Kord ahvatlev pehmus ja paindlikkus, siis vaoshoitud halastamatu kiring.

Oopereid on maailmale andnud põhiliselt saksa, itaalia ja vene muusika. Viimastele on omased avatud tunded, siirus, õrnus, hellus. Hispaania mustlasmuusikal põhineva "Carmeni" põhiline tundedtoon on sisemiselt lõõmav vaoshoitus, lüürilist poolt esindavad taluneiu Micaela ja osalt ka don Josè. Esietendusel kandis lüürikat küll põhiliselt Nadia Kuremi erakordselt hingestatunud ja vokaalselt hea Micaela, külalistenor Jurijs Aladinsilt oleks õrnust nii vokaalis kui mängus enam oodanud.

Enne armastus, siis töö

"Carmeni" konflikt haakus üllatavalt hiljuti telelavastusega "Ma armastasin sakslast" esilemängitud Tammsaare ühe põhimotiiviga. Eesti meeste probleem olla see, et kui naine on alasti, hakkavad nemad filosoferima. Kui Carmen laulab ja tantsib tema pärast vangis olnud sõdur Josèle, kuuleb too äkki õhtuse rivistuse fanfaare ja tahab lahkuda. Enne on Carmen aga salakaubavedajatele kuulutanud, et täna õhtul on armastus tähtsam kui töö. Aga loru Josè kipub kella peale minema... Lõpp on sellest hetkest ette määratud.

Etendus sai hoo sisse Carmeni avanumbri Habaneraga, kus Riina Aireenne veenva mängu ja varjun-

Hetk pärast esietendust: triumfeeriva Carmeni - Riina Aireenne-haardes on austaja ja lilled.

diterohke vokaaliga kohe publiku tähelepanu köitis ja etendust vedama hakkas. Rollijoonis oli aga kõigil osatäitjatel mitmekülgne ja läbimõeldud – lavastaja Lheureux töö suurim pluss.

Poleemikat tekitab päevalillekujund. Carmen viskab don Josèle loo alguses tavapärase kassiaõie asemel selles lavastuses päevalille, surmastseenis langeb puitsein ja kogu ooperi sümpime olnud lava täitub kollaste päevalillepõldude eredast valgusest.

Mind see elujõuline ja veidi labane lill sümbolina veenis, küllalt sai mõnest teisest lavastuslikust näpuga näitamisest. Näiteks toredoor Escamillo ülistuseks tardunud tä-

navapoiste käed Carmeni ja torcaoori viimases duetis, samuti Carmeni ristilöödupoos surmastseenis.

Nagu Traviata

Estonia viimastes lavastustes ei kuku surevad naised maha, vaid muutuvad pühakuteks. Violetta surmaelne kiringastuv valgusesse tõusmine "Traviatas" mõjub aga veenvamalt.

Prantslaste (lavastus, kostüümid, keele- ja muusikakonsultant) tehtud lavastuse oluliseks komponendiks oli "Carmeni" originaalkeel. Prantsuse keele ainuomane kõla annab ooperi meeoleolu veenvalt edasi. Saali kostsid nii mõnedki

head nasaalid, laulukeele sisulisi ja kõlala Seda toredam, et lõp

lava kohalt hästi te

Peosalimestest tunde gem keel olevat Escamillo ja Jassi Zahharovil kahtlasevõitu avastamiseks järjest enam. Seninähtud tuliste tustoreadooride kõrvalt Nabucco figuur harva võimukad žestid ja on sel mehel tagatas

Tenor on hääleliivõlvub kord oma sõrmed ja jõu ühendusega aga meeshäälest laitmatu on.

S: hispaania kiring on külm ja hävitav, inimliku soojuseta

sureb ristilöödu poosis

ohale, päevalilled käes – Riina Airene tegi tõesti hiilgava nimiosa

k pärast esietendust: triumfeeriva Carmen - Riina Airene-haardes on austaja ja lilled.

RAUNO VOLMAR

rohke vokaaliga kohe publiku
elepanu köitis ja etendust veda-
hakkas. Rollijoonis oli aga
osatäitjatel mitmekülgne ja
mõeldud – lavastaja Lheureux
suurim pluss.

oleemikat tekitab päevalilleku-
d. Carmen viskab don Josèle loo
ses tavapärase kassiaõie ase-
selles lavastuses päevalille,
mastseenis langeb puitsein ja
u ooperi sümpime olnud lava
sub kollaste päevalillepõldude
last valgusest.

find see elujõuline ja veidi laba-
ill sümbolina veenis, küllalt sai
nest teisest lavastuslikust näpu-
häätmisest. Näiteks toredoor
amillio ülistuseks tardunud tä-

navapoiste käed Carmen ja torca-
doori viimases duetis, samuti Car-
meni ristilöödupoos surmastseenis.

Nagu Traviata

Estonia viimastes lavastustes ei
kuku surevad naised maha, vaid
muutuvad pühakuteks. Violetta
surmaeelne kiringastuv valgusesse
tõusmine "Traviatas" mõjub aga
veenvamalt.

Prantslaste (lavastus, kostüümid,
keele- ja muusikakonsultant) teh-
tud lavastuse oluliseks komponen-
diks oli "Carmeni" originaalkeel.
Prantsuse keele ainuomane kõla
annab ooperi meeoleolu veenvalt
edasi. Saali kostsid nii mõnedki

head nasaalid, lauljad tunnetasid
keele sisulisi ja kõlalisi nüansse.
Seda toredam, et lõpuks ometi saab
lava kohalt hästi teksti lugeda.

Peaosalistest tundus kõige kangem
keel olevat Escamillo osatäit-
jal Jassi Zahharovil, kes aga peale
kahtlasevõitu avasteeni end vo-
kaalselt järjest enam maksma pani.
Seninähtud tuliste ja saledate kul-
tustoreadooride kõrval mõjus tema
Nabucco figuur harjumatu, aga
võimukad žestid ja lavavaldamine
on sel mehel tagataskus.

Tenor on häälelik, mis ideaalis
võlub kord oma sära, kord õrnuse
ja jõu ühendusega, tegelikkuses
aga meeshäälest kõige harvem
laitmatu on.

Kui naislauljad (Airene, Ku-
rem, ka Vaike Kiik Mercedese rol-
lis) olid head esimesest viimase
noodini, siis nii Aladins kui Zahha-
rov alustasid stabiilsusega. Jurijs
Aladinsi tugevus on tema hääle
kandev keskmine register, kõrgus-
tes tekib pinget. Lüüriliste tenorite
hiilgenumbris, lillearias, oli küll
ilusaid kohti, kuid veenvam oli ta
põlvitades sosinal lauldud "Sa siis
ei armasta mind enam..."

Ajastulähedastele, oma eheduses
kõnekatele kostüümidele (kunstnik
Gérard Audier) sekundeeris Liina
Keevalliku napp, tumetaustaline
lava. Lihtne, maalähedane laud-
sein ja kõledalt mõjukad palgid –
hea päevalille-ansambel.